

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

PODRUČNI UREDI VINKOVCI I VUKOVAR

Juraja Dalmatinca 27, 32 100 Vinkovci Telefon: 032/331 155 • Fax: 032/331 699

Vladimira Nazora 12, 32 000 Vukovar Telefon: 032/599 444 • Fax: 032/441 740

OIB: 91547293790 • E-mail: hzz.vinkovci@hzz.hr; hzz.vukovar@hzz.hr • URL: <http://www.hzz.hr>

Vinkovci/Vukovar, travanj 2015.

PRVI REZULTATI

ANKETE POSLODAVACA 2015.

- VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA -

Hrvatski zavod za zapošljavanje provodio je tijekom veljače 2015. godine Anketu poslodavaca kojom je obuhvaćeno ukupno 8.969 poslodavaca. Na području Vukovarsko-srijemske županije anketom su obuhvaćena 753 poslodavca kod kojih je krajem 2014. godine bilo u radnom odnosu zaposleno 18.155 osoba. Temeljem njihovih iskaza Hrvatski zavod za zapošljavanje izradio je za populaciju poslodavaca procjenu fluktuacije radne snage, realizirane i planirane potražnje za radnicima te viškova, kao i potreba za uslugama HZZ-a¹. Ova publikacija sadrži temeljne rezultate koji omogućuju pravovremeno djelovanje i planiranje, dok će puna publikacija s rezultatima koji obuhvaćaju širi skup pitanja i analiza biti objavljen u lipnju.

Promjena broja zaposlenih i tokovi zaposlenosti

Tablica 1. Zapošljavanje, prestanci rada i broj zaposlenih osoba u populaciji poslodavaca

	Zapošljavanje	Prestanci rada	Stanje kraj godine	Promjena	Stopa nov.zap.	Stopa prestanka	Stopa promjene
Ukupno 2013.	7.795	7.918	28.702*	77	27,9%	27,7%	0,3%
Ukupno 2014.	8.403	7.364	29.834*	1.039	29,2%	25,6%	3,6%
Spol							
Muškarci	4.688	4.158	14.901	530	32,6%	28,9%	3,7%
Žene	3.715	3.206	14.933	509	25,8%	22,2%	3,5%
Sektor vlasništva							
Privatni	6.281	5.072	17.609	1.209	38,3%	30,9%	7,4%
Državni ili javni	1.610	1.830	11.504	-220	13,7%	15,6%	-1,9%
Ostalo	512	462	721	50	76,3%	68,9%	7,5%
Veličina poslodavca (privatni sektor)							
Mikro poslodavci – obrtnici	1.892	1.713	3.917	179	50,6%	45,8%	4,8%
Mikro poslodavci	627	541	2.062	86	31,7%	27,4%	4,45%
Mali poslodavci	1.429	1.024	3.927	405	40,6%	29,1%	11,5%
Srednji poslodavci	1.196	831	4.735	365	27,4%	19,0%	8,4%
Veliki poslodavci	1.137	963	2.968	174	40,7%	34,5%	6,2%

* U okviru uzorkovanja ankete poslodavaca 2015. godine nisu bile uključene organizacije sa samo jednim zaposlenim (samozaposleni), djelatnosti kućanstava kao poslodavaca te izvanteritorijalnih organizacija i tijela (područja djelatnosti T i U). Nešto veći apsolutni broj zaposlenih proizlazi iz šire definirane populacije u 2014. godini.

¹ Pri izračunu korištena su utežanja s obzirom na identificiranu populaciju zaposlenih u istovjetnoj županiji, području djelatnosti i kategoriji veličine poslodavca. Utežanja su prvi puta primijenjena u 2015. godini, a retrospektivno su izračunata i za anketu poslodavaca u 2014. godini. Rezultati dobiveni bez utežanja ne pružaju reprezentativnu sliku odnosno uvelike umanjuju doprinos mikro i malih poslodavaca zaposlenosti.

Prema iskazima sudionika istraživanja, tijekom 2014. godine u populaciji poslodavaca zaposlene su 8.403 osobe, a prestale su raditi 7.364 osobe, što predstavlja pozitivnu promjenu od 1.039 osoba. Ovaj broj može se izraziti kao stopa povećanja broja zaposlenih od 3,6%, što je više od stope promjene identificirane istraživanjem u 2013. godini (0,3%). Stopa promjene na razini Republike Hrvatske iznosi 1,9%.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji prisutna je visoka fluktuacija zaposlenih: broj novozaposlenih kroz godinu iznosio je 29,2% od broja zaposlenih početkom godine (stopa novog zapošljavanja kod poslodavaca), dok je stopa prestanka rada kod poslodavaca bila nešto niža (25,6%). U odnosu na 2013. godinu, promjene su bolje jer se stopa zapošljavanja povećala, a stopa prestanka rada smanjila. U Vukovarsko-srijemskoj županiji stopa zapošljavanja je viša nego na razini RH za 2,9 postotna boda.

Rodne razlike u zapošljavanju u Vukovarsko-srijemskoj županiji izraženije su nego na republičkoj razini. Zapošljavanje muške radne snage je puno veće u odnosu na žensku radnu snagu, pa je i stopa zapošljavanja znatno veća kod muškaraca (32,6%) od stope zapošljavanja žena (25,8%). Međutim, i kod prestanka rada muškarci su vodeći (sa stopom 28,9%) u odnosu na žene (22,2%), tako da je stopa promjene vrlo slična: muškarci 3,7% i žene 3,5%.

Većina zapošljavanja i prestanka rada dogodila se u privatnom sektoru: čak 6.281 zapošljavanje odnosno 5.072 izlaska iz zaposlenosti. Uz stopu novog zapošljavanja od 38,3% i stopu prestanka rada od 30,9%, došlo je do porasta broja zaposlenih od 7,4%. Na republičkoj razini također je pozitivna stopa promjene, ali nešto manja i iznosi 3,0%. Ostale oblike vlasništva (udruge, zadruge, vjerske organizacije) karakterizira relativno mali broj zaposlenih, ali velika fluktuacija. Stopa promjene za poslovne subjekte koje svrstavamo u ostale oblike vlasništva je 7,5%. Poslodavce u javnom i državnom sektoru (što uključuje i poduzeća u javnom vlasništvu) karakterizira bitno manja fluktuacija radnika nego poslodavce u privatnom sektoru. Također je bitno napomenuti da je razlika u apsolutnom broju između zapošljavanja i otpuštanja u ovom sektoru 220 osoba u korist prestanaka rada. Stopa novog zapošljavanja je 13,7%, a stopa izlaska iz rada 15,6%, iz čega proizlazi smanjivanje ukupnog broja zaposlenih (stopa promjene je -1,9%) u 2014. u javnom sektoru u širem smislu.

Obrasci kretanja zaposlenosti u privatnom sektoru razmotreni su pobliže s obzirom na organizacijski oblik i veličinu poslodavca. Kao i na republičkoj razini najbrojnije je zapošljavanje (ukupno 2.519 osoba), ali i najveća fluktuacija kod mikro-poslodavaca (koji zapošljavaju manje od 10 osoba), posebno kod obrtnika, gdje broj novozaposlenih kroz prethodnu godinu iznosi više polovice broja zaposlenih na početku godine (50,6%), dok je stopa prestanka rada je tek nešto niža. Male poslodavce (10-49 zaposlenih) u 2014. godini karakterizirao je najveći rast broja zaposlenih (za 11,5%). I na republičkoj razini je upravo kod malih poslodavaca najveća stopa rasta zaposlenosti, ali sa skromnijom stopom od 6,6%. Srednji poslodavci (50-249 zaposlenih) imaju također veliku stopu promjene od 8,4% iako je fluktuacija radne snage manja (stopa zapošljavanja 27,3%, stopa prestanka 19,0%). Stopa promjene kod srednjih poslodavaca na republičkoj razini je 3,3%. Kod velikih poslodavaca u Vukovarsko-srijemskoj županiji prisutna je znatna fluktuacija radne snage (stopa novoga zapošljavanja 40,7%, stopa prestanka 34,5%) koja je rezultirala stopom promjene 6,2% koja je znatno veća u odnosu na republičku stopu koja iznosi 0,8%.

Napomena: razlike u odnosu na publicirane podatke iz drugih izvora

Jedan izvor razlike je što ovo istraživanje ne obuhvaća samozaposlene te je stoga niži od administrativno vođenog broja zaposlenih. Također, razlika u odnosu na anketnu zaposlenost još je veća, jer prikazani broj uključuje samo zaposlene temeljem ugovora o radu (što isključuje osobe na stručnom osposobljavanju, angažirane kroz studentske, autorske ili ugovore o djelu, neformalno zaposlene). Konačno, postoji određena pristranost u kretanju broja zaposlenih. Naime, poslodavci koji su prestali poslovati tijekom godine karakteriziralo je smanjenje broja zaposlenih, no nisu mogli sudjelovati u istraživanju. Također, rizik predstavlja i potencijalno manja sklonost poslodavaca u poteškoćama da pružaju odgovore. Stoga prikladnu referentnu točku čine podaci Ankete poslodavaca iz prethodnih godina.

Traženje radnika i poteškoće u pronalaženju radnika

Nešto više od polovine anketiranih poslodavaca tražilo je radnike u prethodnoj godini, što je neznatno niže u odnosu na poslodavce anketirane u 2013. godini. Od toga je četvrtina njih imala poteškoće s pronalaženjem adekvatnih radnika, što predstavlja određeni porast u odnosu na prethodnu godinu odnosno manju mogućnost zadovoljavanja potražnje za radnicima.

Rezultati na razini cijele Republike Hrvatske pokazuju kako je radnike tražilo nešto manje od dvije trećine anketiranih poslodavaca, dakle više nego na razini Vukovarsko-srijemske županije no i to je neznatno niže u odnosu na 2013. godinu.

Tablica 2. Udio poslodavaca koji je tražio radnike i koji je imao poteškoća s nalaženjem radnika

<i>Vukovarsko-srijemska županija</i>	Poslodavci koji su tražili radnike u prethodnoj godini	Od toga udio onih koji su imali poteškoće s pronalaženjem radnika
Ukupno 2013.	62%	18%
Ukupno 2014.	56%	24%
Sektor vlasništva		
Privatni	53%	26%
Državni ili javni	66%	24%
Ostalo	43%	0%
Veličina poslodavca		
Mirko poslodavci	43%	23%
Mali poslodavci	67%	24%
Srednji poslodavci	81%	26%
Veliki poslodavci	100%	33%

Iako su broj i intenzitet zapošljavanja bili manji, u javnom je sektoru udio poslodavaca koji su tražili zaposlenike bio veći nego u privatnom, što je prvenstveno potrebno pripisati većoj veličini organizacija u javnom sektoru.

Dok na razini Republike Hrvatske, u privatnom sektoru udio poslodavaca koji su tražili zaposlenike raste s veličinom tvrtke, na razini Vukovarsko-srijemske županije udio poslodavaca koji su tražili zaposlenike najveći je kod mikro poslodavaca (54%), dok je u javnom sektoru taj udio najveći kod malih poslodavaca (44% malih poslodavaca).

Od poslodavaca koji su tražili radnike, 68% poslodavaca s poteškoćama u pronalaženju radnika su iz privatnog sektora, gdje je četvrtina takvih poslodavaca imala poteškoća, a rjeđe prisutne u javnom sektoru dok kod ostalih poslodavaca nije bilo poteškoća. Na razini Republike Hrvatske primjećujemo jednake odnose. U privatnom se sektoru veliki poslodavci nešto češće susreću s ovim problemom, s obzirom na veće i raznovrsnije potrebe koje iskazuju.

Namjera zapošljavanja u 2015. godini

Ukupno je 42% poslodavaca iskazalo namjeru zapošljavanja novih radnika u 2015. godini, a oni planiraju zaposliti ukupno 1.777 osoba. U odnosu na prethodnu godinu, namjeru zapošljavanja najavio je neznatno manji udio poslodavaca, ali je planirani broj novozaposlenih nešto viši (za 10%).

Na razini Republike Hrvatske, ukupno je 48% poslodavaca iskazalo namjeru zapošljavanja novih radnika u 2015. godini što je za 6 postotnih bodova više nego na razini Vukovarsko-srijemske županije.

Tablica 3. Namjera zapošljavanja u tekućoj godini i ukupno planirano zapošljavanje

<i>Vukovarsko-srijemska županija</i>	Namjera zapošljavanja u narednoj godini	Planirano ukupno zapošljavanje	Stopa planiranog zapošljavanja
Ukupno 2014.	49%	1.616	11,1%
Ukupno 2015.	42%	1.777	9,8%
Sektor vlasništva			
Privatni	42%	1.100	12,0%
Državni ili javni	42%	552	6,5%
Ostalo	43%	125	30,1%
Veličina poslodavca			
Mirko poslodavci	34%	368	31,1%
Mali poslodavci	46%	305	8,4%
Srednji poslodavci	59%	641	8,5%
Veliki poslodavci	89%	463	8,0%

Valja napomenuti kako je realizirano novo zapošljavanje u svim do sada provedenim anketama poslodavaca bilo znatno učestalije i obimnije od najavljenog (usp. tablica 2.) odnosno da poslodavci konzervativno iskazuju svoje potrebe te da je ove brojke uputno tumačiti kao mjeru optimizma poslodavaca u pogledu zapošljavanja, koju je valjano usporediti ne s realiziranim zapošljavanjem, već s namjerama zapošljavanja u ranijim godinama.

Poslodavci koji namjeravaju zapošljavati radnike konkretizirali su i zanimanja u kojima namjeravaju tražiti zaposlenike. U tablici 4. prikazana je projekcija potreba na razini populacije za pojedinim rodovima zanimanja, a unutar svakog roda prikazano je pet skupina srodnih zanimanja za kojima je iskazana najveća potražnja. Općenito, najave su sukladne ranijim istraživanjima i oglašenim prijavama potreba za radnicima pri HZZ-u: dominira potražnja za uslužnim i trgovačkim zanimanjima (posebno konobari, kuhari, prodavači), jednostavnim zanimanjima te zanimanjima u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (prvenstveno šivači, vezilje, stolari i zidari).

Tablica 4. Predviđene potrebe za radnicima s obzirom na rod i skupinu zanimanja

2. Znanstvenici, inženjeri i stručnjaci	202
2221. Glavni medicinski tehničari/sestre opće njege	78
2631. Ekonomski stručnjaci	42
2352. Stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila	28
2341. Učitelji razredne/predmetne nastave u osnovnim školama	28
2211. Liječnici opće prakse	26
3. Tehničari i stručni suradnici/stručne suradnice	90
3112. Tehničari za arhitekturu, građevinarstvo, geodeziju i srodna zanimanja	32
3313. Ekonomisti i voditelji dijelova računovodstva	19
3142. Poljoprivredni tehničari	14
3119. Tehničko-tehnološki tehničari d. n.	13
3116. Tehničari za kemijsku i prehrambenu tehnologiju i biotehnologiju	12
4. Administrativni službenici	106
4110. Uredski službenici za opće poslove	34
4226. Recepcionari (općenito)	27
4223. Operatori na telefonskoj centrali	15
4321. Skladišni službenici	15
4311. Službenici u knjigovodstvu	15
5. Uslužna i trgovačka zanimanja	592
5131. Konobari	272
5120. Kuhari	144
5223. Prodavači u trgovinama	106
5322. Djelatnici za zdravstvenu i socijalnu skrb u kući	46
5141. Frizeri	24
6. Poljoprivrednici, šumari, ribari, lovci	69
6210. Šumari i srodna zanimanja	43
6113. Vrtlari, hortikulturni djelatnici i srodna zanimanja	13
6111. Ratari i povrtlari	12
6112. Voćari, vinogradari i srodna zanimanja	1
7. Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	493
7533. Šivači, vezilje i srodna zanimanja	165
7522. Stolari i srodna zanimanja	100
7112. Zidari i srodna zanimanja	88
7123. Fasaderi i gipsari	73
7115. Tesari i građevinski stolari	67
8. Rukovatelji postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači i sastavljači proizvoda	210
8332. Vozači teretnih vozila i kamiona	84
8341. Rukovatelji pokretnim poljoprivrednim i šumarskim strojevima	49
8322. Vozači osobnih vozila, taksija i lakih dostavnih vozila	44
8331. Vozači autobusa i tramvaja	21
8342. Rukovatelji građevinskim i sličnim strojevima	12
9. Jednostavna zanimanja	609
9329. Jednostavna zanimanja u prerađivačkoj industriji, d. n.	174
9333. Rukovatelji teretom	126
9211. Radnici na ratarskoj farmi	120
9213. Radnici na poljoprivrednom gospodarstvu mješovite proizvodnje (biljne i stočarske)	109
9214. Radnici za jednostavne vrtlarske i hortikulturne radove	80

Potencijalni viškovi u 2015. godini

U anketi poslodavaca 2015. oko tri četvrtine poslodavaca iskazalo je kako ne očekuje viškove zaposlenih, što je nešto povoljnije u odnosu na iskaze iz prethodne godine. Taj odnos je jednak i na razini Vukovarsko-srijemske županije i na razini cijele Republike Hrvatske. Većina poslodavaca koji očekuju viškove, vide to kao rizik za sve zaposlenike, a tek manji dio (3%) ističe pojedina zanimanja kao posebno izložena višku.

U privatnom sektoru očekivanja viškova učestalija su nego u javnom sektoru, a jednako učestala kod poslodavaca svih veličina osim kod velikih poslodavaca, no treba uzeti u obzir kako je odgovorima obuhvaćeno samo 5 velikih poslodavaca. Također, poslodavci u javnom sektoru nešto češće (u 5% slučajeva) mogu identificirati pojedina zanimanja kao posebno izložena riziku viška dok to isto češće mogu poslodavci među srednjim poduzećima (u 9% slučajeva).

Tablica 5. Potencijalni viškovi radnika

<i>Vukovarsko-srijemska županija</i>	Nije vjerojatno da će se zaposlenici bilo kojeg zanimanja pojaviti kao višak	Svi zaposlenici imaju sličan rizik da postanu višak	Posebno su izloženi radnici u pojedinim zanimanjima
Ukupno 2013.	68,5%	27,8%	3,7%
Ukupno 2014.	73,4%	24,0%	2,6%
Sektor vlasništva			
Privatni	70,1%	28,0%	1,9%
Državni ili javni	83,5%	11,7%	4,9%
Ostalo	65,0%	35,0%	0,0%
Veličina poslodavca			
Mirko poslodavci	75,6%	23,0%	1,4%
Mali poslodavci	74,4%	23,9%	1,7%
Srednji poslodavci	66,1%	25,0%	8,9%
Veliki poslodavci	40,0%	60,0%	0,0%

Korištenje usluga Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Usluge HZZ-a u Vukovarsko-srijemskoj županiji koristilo je 53% anketiranih poslodavaca tijekom 2014. godine, a 6 postotnih bodova više odnosno 59,0% poslodavaca iskazalo je namjeru suradnje u 2015. godini. Pri tome je 77,3% poslodavaca koji su koristili neku uslugu HZZ-a u prethodnoj godini iskazalo namjeru korištenja usluga i u tekućoj godini. Na republičkoj razini udio poslodavaca koji su koristili usluge HZZ-a je 62,0% odnosno 9 postotnih bodova više nego u VSŽ.

Tablica 6. Korištenje usluga HZZ-a

	Iskazali kako su koristili uslugu u 2014.	Iskazali namjeru korištenja usluge u 2015.
Bilo koja usluga	53%	59%
Objava potrebe za radnikom	48%	48%
Mjere za poticanje zapošljavanja (APZ)	36%	47%
Ciljano posredovanje	22%	24%
Predstavljanje tvrtke i radnih mjesta	15%	14%
Profesionalna selekcija	7%	12%
Zbrinjavanje viška	3%	7%

Najčešće je korištena usluga objave potrebe za radnikom, što je činilo 48% poslodavaca. Ova usluga je na razini Republike korištena u većem postotku (57%). Namjera korištenja ove usluge u narednoj godini je ista (48,0%).

Mjere za poticanje zapošljavanja koristilo je 36,0% poslodavaca, a interes za ove mjere u 2015. godini je značajno veći 47,0%. Na republičkoj razini Mjere aktivne politike zapošljavanja koristilo je nešto više poslodavaca, odnosno 39,0%. Također je relativno učestalo korištena mjera ciljanog posredovanja, dok se ostale usluge koriste rjeđe. Tako 15% poslodavaca predstavljala svoju tvrtku ili radno mjesto na sajmovima poslova ili prostoru HZZ-a, 7% je tražilo profesionalnu selekciju, a 3% zbrinjavanje viška radnika. No u odnosu na postojeće korištenje, interes za ove usluge u 2015. godini je veći.